

Elektronické systémy přinesly revoluci na VŠ

Jitka Porupková | 12. 9. |

Doslova naruby obrátily život většiny českých vysokých škol **studijní informační systémy**. Před pár lety jej pokusně zkoušela zavádět jen některá akademická pracoviště, dnes je běžně využívá drtivá většina českých univerzit. **Jaké byly počátky** programů, které studenty z **nekonečných front** při zápisu před posluchárnami, zahnalý k pohodlí počítačového monitoru?

Prehistorie programů? Pásky a děrné štítky

Už na začátku osmdesátých let minulého století se na vysokých školách objevili první studijní systémy. Z dnešního pohledu ale připomínají spíše počítačový "pravěk". "Například datové vstupy byly ve formě děrných pásek či štítků. Na počátku devadesátých let se pak používal systém v databázi FoxPro," vzpomíná Jitka Brandejsová z vývojového týmu brněnské Masarykovy univerzity (MU).

Studijní agenda STAG: Vyrobeno v Plzni

Jako podporu kreditního systému studia začali v roce 1994 na Západočeské univerzitě v Plzni (ZČU) využívat vlastní systém STAG. Ten v současnosti kromě ZČU používá dalších devět vysokých škol, mimo jiné i českobudějovická Jihočeská univerzita, Ostravská univerzita, zlínská Univerzita Tomáše Bati či olomoucká univerzita Palackého (UP). STAG podle Tomáše Kotouče ze ZČU původně sloužil jen pro před-zapsání studentů na předměty.

"Později byly do systému přidány moduly pro správu studenta, studijních plánů, rozvrhu, přijímacího řízení absolventa a další. Pro tvorbu vlastního systému jsme se rozhodli proto, že na počátku devadesátých let na trhu neexistovala aplikace, která by vyhovovala našim nárokům," vysvětluje Kotouč. Systém podle jeho slov pokrývá všechny procesy týkající se studenta od podání přihlášky ke studiu až po vydání diplomu.

"Zavedení aplikace ale nevede k tomu, že byste ušetřili na studijních referentkách či sekretářkách kateder, to není jejím smyslem. Cílem je zkvalitnění práce uživatelů, při patnácti tisících studentech není možné před-zápis na předměty dělat papírově," říká Kotouč. Škole systém podle jeho slov pomáhá i s povinnými výstupy, například pro zdravotní pojišťovny. Zpracování takovýchto dat je pak doslova záležitostí stisknutí tlačítka.

Fronty na studijním oddělení jsou minulostí, stačí počítač

Na všech pracovištích od roku 1999 brněnská Masarykova univerzita (MU) používá vlastní centrální informační systém. Vyvinul ho tým odborníků z fakulty informatiky. Od ostatních obdobných programů se systém podle Brandejsové liší především zacílením.

"Od začátku je největší měrou zaměřen na studenta. Poskytuje mu služby, které pro něj znamenají úsporu času a peněz. Kvůli jakémukoliv vyřizování tak posluchač nemusí stát ve frontě na studijním oddělení nebo obíhat nástěnky," vysvětluje přednosti systému Brandejsová. Až devadesát pět procent záležitostí dnes podle jejích slov studenti vyřizují elektronicky. "Všichni mohou se systémem pracovat kdykoliv a z jakéhokoliv počítače na světě."

Kromě brněnské Masarykovy univerzity program v současnosti využívá rovněž Fakulta humanitních studií (FHS) pražské Univerzity Karlovy (UK) či soukromá Vysoká škola finanční a správní (VŠFS). Zavedením systému lze podle Brandejsové ušetřit například na

výdajích na mzdy, provoz či technické vybavení: "Devadesát procent původních administrativních procesů je nahrazeno elektronicky. Úspory na lidských zdrojích, které se projeví po prvním roce provozu, odhadujeme na šedesát až osmdesát procent," říká.

Bez elektronických systémů by to už nešlo

S vlastním systémem začínali v roce 1994 na pražské FHS. "Žádný jiný totiž tehdy nebyl k dispozici. Pak jsme hledali program s internetovým rozhraním a rozhodli se pro aplikaci brněnské Masarykovy univerzity," vysvětlil děkan FHS Jan Sokol. Zhruba 1650 studentů na fakultě si podle něj volně vybírá kurzy a má povinné zkoušky.

"Situaci bez informačního systému bychom vůbec nemohli zvládnout. V současnosti máme přesnou a aktuální evidenci," upřesnil Sokol. Na škole tak podle jeho slov mohli zrušit ruční přehledy a rozvrhy i indexy tisknou každý semestr přímo z databáze.

Fungování bez studijního informačního systému si nedokáží představit ani na pražské VŠFS. "Systém obsáhne kompletní činnost studijního oddělení včetně všech povinných hlášení, výkazů a statistik. Nutí nás včas a správně zadávat data a výstupy jsou pak snadno zpracovatelné," říká správkyně informačního systému VŠFS Irena Gabrielová.

Systém STAG používají už osm let na olomoucké UP. "Vyhovuje nám, neboť byl vyvíjen na škole obdobného typu. Na administrativě se neušetří, získáváme ale daleko kvalitnější a komplexnější služby pro celou problematiku řízení studia," sdělil ředitel Centra výpočetní techniky UP František Zedník.

Aktuální zpravodajství o školách a vzdělávání si přečtěte v Akademii na [Lidovkách](#).